

§

KANCELARIA SENATU



03980200761050  
RPW/6303/2023 P zał. 1  
2023-03-23 rej. Borczon Szymon



radca prawny senior  
(w stanie spoczynku)

**Eugeniusz Szymala**

tel: 601-735-377

e'mail: [szymala@szczecin.home.pl](mailto:szymala@szczecin.home.pl)

adres dla doreczeń pocztowych:  
71-250 Szczecin 43, BOX 41

Szczecin, dnia 20 marca 2023 r.

**Senat**

**Rzeczypospolitej Polskiej**  
Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji  
**Warszawa**

znak akt:

**(P10-86/22)**

W ślad za moim pismem z dnia 4 marca br. w sprawie wyżej oznaczonej – uprzejmie przekazuję także wydruk z internetu publikacji autorstwa Zbigniewa Biskupskiego z dnia 3 lutego br., która to publikacja nie była mi wcześniej znana.

Publikacja ta w pełni potwierdza moje krytyczne uwagi zawarte w **petycji z dnia 2 stycznia 2023 r.** pod adresem obowiązującego prawa w odniesieniu do OFE, wskazując m.in., że:

- **spadkobiercy nie wiedzą o przysługującym im prawie. W efekcie nie ubiegają się o pieniądze, a w Zakładzie stanowią one środki publiczne,**
- z pewnością państwo nie powinno czerpać korzyści z niewiedzy swoich obywateli,
- **wciąż niewiele osób o tym wie**, a następnie podejmuje konieczne działania w tej sprawie,
- ZUS nie ma interesu fiskalnego w tym, aby ktoś zgłaszał się po zaksięgowane pieniądze po zmarłym, nawet w sytuacji, kiedy komuś te środki się należą ..... ZUS nie prowadzi kampanii informacyjnej w tej kwestii ..... powinien podejmować tego typu działania,
- należałoby uregulować te kwestie, chociażby poprzez **zobowiązanie ZUS-u do informowania osób uposażonych o możliwości odebrania środków zgromadzonych na subkoncie.**
- **najistotniejszy błąd polega na tym, że spadkobiercy nie wiedzą o przysługującym im prawie.** W efekcie nie ubiegają się o pieniądze, a w Zakładzie stanowią one środki publiczne,
- z pewnością **państwo nie powinno czerpać korzyści z niewiedzy swoich obywateli.**

Wyrażam zatem pogląd, że ta sprawa może i powinna być prawnie uregulowana, nawet wówczas, gdy ZUS przedstawi Senatowi swoje różnorakie zastrzeżenia, ale zrozumiałe będzie to, że nie jest on zainteresowany zmianą stanu rzeczy (skoro tego do chwili obecnej nie uczynił) i pozbywaniem się znacznych środków, które są w jego dyspozycji i którymi dysponuje, uzyskując zyski (np. z odsetek, itp.).

załącznik:

wydruk publikacji

## Miliony z ZUS do wzięcia. To po zmarłych, którzy nie doczekali emerytury - część pieniędzy jest dziedziczona, **ZUS nie informuje**

<https://strefabiznesu.pl/miliony-z-zus-do-wziecia-to-po-zmarlych-ktorzy-nie-doczekali-emerytury-czesc-pieniedzy-jest-dziedziczona-zus-nie-informuje/ar/c3-16979699>

OPRAC.:



**Zbigniew Biskupski**

**3 lutego 2023, 5:59**

Najistotniejszy błąd polega na tym, że **spadkobiercy nie wiedzą o przysługującym im prawie. W efekcie nie ubiegają się o pieniądze, a w Zakładzie stanowią one środki publiczne.** Sama procedura przed ZUS-em pozwala skorygować ewentualne błędy formalne, nad czym powinni czuwać sami urzędnicy. Z pewnością państwo nie powinno czerpać korzyści z niewiedzy swoich obywateli

ZUS wciąż dysponuje pieniędzmi z OFE. Jednak z automatu ich nie wypłaci. Spadkobiercy sami muszą to zainicjować. Jak podają eksperci, to spadkobiercy muszą wykonać pierwszy krok w tym zakresie. Brak działań z ich strony sprawia, że część pieniędzy wciąż pozostaje na kontach ZUS-u. Formalności trzeba zacząć od kontaktu z Zakładem i nie ma wyznaczonego terminu, w którym należy to zrobić. Natomiast wypłacane środki podlegają zryczałtowanemu podatkowi dochodowemu od osób fizycznych.

Eksperti przypominają, że zgodnie z prawem można dziedziczyć środki, które z OFE zostały przekazane na subkonto do ZUS-u. Ale **wielu spadkobierców nie wie o tym.** Według danych Zakładu, od stycznia do sierpnia br. liczba wypłat środków z subkonta (II filar ZUS) wyniosła 31,6 tysięcy, a kwota wypłat – ok. **516 mln zł.**

### **Jakie zgromadzone w ZUS pieniądze podlegają dziedziczeniu?**

Prawo umożliwia dziedziczenie środków, które z OFE trafiły na subkonto w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Jednak **wciąż niewiele osób o tym wie**, a następnie podejmuje konieczne działania w tej sprawie. Jak wynika z danych przekazanych przez ZUS, w pierwszych ośmiu miesiącach br. liczba wypłat środków z subkonta (II filar ZUS) wyniosła 31,6 tysięcy, a kwota jednorazowych wypłat – ok. 516 mln zł.

W całym ubiegłym roku było to odpowiednio 48,2 tys. i 740,2 mln zł.

W 2020 roku – 38,8 tys. i 492,1 mln zł, a w 2019 roku – 40 tys. i 435,7 mln zł. W statystykach z tego zakresu

za 2018 rok widzimy 38,5 tys. i 348,7 mln zł, a z

2017 roku – 45,2 tys. i 349 mln zł.

– Subkonto to część konta ubezpieczonego i jest prowadzone dla osób, które są członkami otwartych funduszy emerytalnych – OFE, a także dla osób, które po 31 stycznia 2014 r. nie zdecydowały się na zawarcie umowy z OFE.

ZUS nie ma interesu fiskalnego w tym, aby ktoś zgłaszał się po zaksięgowane pieniądze po zmarłym, nawet w sytuacji, kiedy komuś te środki się należą - wyjaśnia radca prawny dr Karolina Mazur.

- ZUS nie prowadzi kampanii informacyjnej w tej kwestii. Jednak, moim zdaniem, powinien podejmować tego typu działania. Niestety, nie sądzę, żeby szybko coś się zmieniło w tej kwestii – dodaje ekspertka.

**Jak sprawdzić czy w ZUS nie czekają pieniądze odziedziczone po zmarłej osobie**



W tym miejscu należy wyraźnie zaznaczyć, że inicjatywa w sprawie podjęcia środków z subkonta ZUS-u należy do spadkobierców. Brak działań z ich strony powoduje, że część środków zalega na kontach ZUS-u i nie jest w ogóle wypłacana. Dr Mazur podkreśla, że **Zakład, choć ma informacje o śmierci ubezpieczonego, to nie dokonuje takiej wypłaty z urzędu. Następuje ona wyłącznie na wniosek spadkobiercy.**

– W mojej ocenie, należałoby uregulować te kwestie, chociażby poprzez **zobowiązanie ZUS-u do informowania osób uposażonych o możliwości odebrania środków zgromadzonych na subkoncie.** Zasadniczy kłopot polega jednak na tym, w jaki sposób Zakład ustali grono spadkobierców - komentuje Marek Niczyporuk, doradca podatkowy i radca prawny z Kancelarii Ars AEQUI.

- Niemniej z uwagi na to, że ZUS jest organem władzy państwowej, nie stanowiłoby większego kłopotu udostępnienie urzędnikom wglądu, np. do rejestru spadkowego – przyznaje Marek Niczyporuk.

### **Kiedy i jak ZUS wypłaca pieniądze spadkobiercom: co trzeba zrobić**

W celu otrzymania środków zgromadzonych na subkoncie ZUS-u należy w pierwszej kolejności zgłosić się do swojej macierzystej placówki. Tam trzeba ustalić, czy zmarły rzeczywiście miał subkonto. Jak informuje dr Mazur, do wniosku USS należy załączyć dokumenty, m.in. skrócony odpis aktu zgonu ubezpieczonego oraz oryginał lub kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem prawomocnego postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku bądź zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia.

REKLAMA

– Procedura jest skonstruowana w ten sposób, aby zweryfikować tożsamość spadkobiercy. ZUS dysponuje środkami wyłącznie na wniosek osób uprawnionych. W tej sprawie do Zakładu może się zwrócić beneficjent wskazany przez członka OFE, współmałżonek, byłą współmałżonek po rozwodzie lub też opiekun osoby niepełnoletniej, która dziedziczy środki albo spadkobierca - wyjaśnia Marek Niczyporuk.

- I tutaj trzeba dodać, że ZUS ma obowiązek wypłacić należne pieniądze w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia takiego wniosku – dodaje radca prawny.

### **Czy prawo do pieniędzy odziedziczonych z OFE na subkoncie w ZUS się przedawnia?**

Ekspert z Kancelarii Ars AEQUI twierdzi, że ustawodawca nie przewidział terminu, w którym należy się zgłosić po pieniądze po zmarłym członku OFE. I dodaje, że brakuje bezpośrednich regulacji pozwalających na ustalenie, by środki zgromadzone na subkoncie ZUS przepadały na rzecz Zakładu czy też Skarbu Państwa. Nie jest jednak wykluczone, że ZUS będzie powoływał się na ogólne zasady przedawnienia roszczeń.

– Zasadniczo spadkobiercy starają się załatwić formalności dość szybko po śmierci bliskiej osoby. Dodatkowo ograniczenia czasowe narzucają przepisy podatkowe. Osoby najbliższe, które chcą skorzystać ze zwolnienia od podatku od spadków i darowizn, mają tylko 6 miesięcy od stwierdzenia nabycia spadku na złożenie zeznania podatkowego. Rzadko kiedy po tym czasie spadkobiercy jeszcze podejmują jakiegokolwiek czynności dotyczące spadku i ustalania jego składników. To okres, w którym poszukują majątku spadkodawcy bardzo intensywnie. Jeśli jednak w tym czasie nie uda się im stwierdzić, że spadkodawca miał zgromadzone środki na subkoncie ZUS-u, to nie pozbawia ich prawa domagania się ich w przyszłości – dodaje Marek Niczyporuk.

### **ZUS wypłaci spadkobiercy odziedziczone pieniądze z OFE, ale potrąci 19 procent, dlaczego?**

Jak zaznacza dr Mazur, nabycie tytułem dziedziczenia środków z OFE i subkonta ZUS nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Ale to nie oznacza, że Zakład wypłaci dokładnie całą zgromadzoną kwotę.

– Wypłata środków zgromadzonych na subkoncie ZUS podlega opodatkowaniu. Zakład jako płatnik jest zobowiązany do pobrania zryczałtowanego podatku dochodowego w wysokości 19%. Potrąca więc daninę od przekazywanych środków, a na konto uposażonego trafia kwota pomniejszona o ww. wartość – mówi radca prawny Marek Niczyporuk.

Z kolei dr Mazur zwraca uwagę na to, że część osób myli dwie kwestie. Wydaje im się, że jeżeli jest zwolnienie od podatku od spadków i darowizn, to nie muszą już zapłacić żadnego podatku. Są więc zdziwione, że otrzymują kwotę pomniejszoną o zryczałtowany podatek dochodowy.

Niekiedy nawet składają wnioski o zwrot nadpłaconej ww. daniny, co jest działaniem całkowicie nieuzasadnionym. Ekspert dodaje, że jeżeli wypłata z OFE jest opodatkowana na podstawie art. 30a ustawy o PIT, to wówczas podatnik nie musi już tego wykazywać w zeznaniu rocznym – wynika to z art. 45 ust. 3 ustawy o PIT. Zeznaniami rocznymi nie obejmuje się bowiem dochodów opodatkowanych zgodnie z art. 29-30a ustawy o PIT.

– **Najistotniejszy błąd polega na tym, że spadkobiercy nie wiedzą o przysługującym im prawie.** W efekcie nie ubiegają się o pieniądze, a w Zakładzie stanowią one środki publiczne. Sama procedura przed ZUS-em pozwala skorygować ewentualne błędy formalne, nad czym powinni czuwać sami urzędnicy. Z pewnością państwo nie powinno czerpać korzyści z niewiedzy swoich obywateli – podsumowuje radca prawny Marek Niczyporuk.

*Źródło: MondayNews*